

Albert Batalla: "M'encantaria que em considerin mestre"

El company col·legiat 4600 té un bagatge especial: és dels primers llicenciats d'Educació Física, professor i exdegà de la Facultat de Formació del Professorat de la UB; darrerament ha viscut un període sabàtic per l'Amèrica del Sud que l'ha continuat enriquint vitalment. Albert Batalla ens parla de la seva trajectòria i la tasca docent amb passió i coneixement.

Alèxia Pérez i Francesc X. Navarro

FXN.- Quin esport feies?

AB.- Era atleta, triple salt. A Espanya vaig ser campió júnior, i subcampió diverses vegades, i membre de la selecció espanyola absoluta, però quan anava a fora..., viatjava per quedar l'últim.

FXN.- Hem llegit que ets llicenciat en Educació Física per atzar...

AB.- Volia ser enginyer forestal i encara no sé per què vaig decidir fer INEF, va ser un canvi d'última hora. Tradicionalment havia suspès Educació Física i feia atletisme perquè el meu professor volia que demostrés voluntat per aprovar-me.

FXN.- Com era estudiar INEF a la teva època?

AB.- Parlem del 1979. Era molt familiar, ens coneixíem tots, a Esplugues... Molt divertit. Era més divertit que no pas exigent, des d'un punt de vista acadèmic.

FXN.- Com valors que els CAFiE no puguin impartir docència d'ensenyament primari?

AB.- Ho veig bé, però s'ha de matisar: és cert que hi ha una certa incoherència entre la formació rebuda i aquesta impossibilitat, perquè part de les assignatures sí que es poden aplicar a l'etapa primària. Però m'agrada entendre el mestre com a tal, més que no pas com un especialista. A Primària l'acte docent i educatiu ha de

Treballant al despatx

És absurd que un graduat de CAFiE hagi de fer un màster per ser professor de Secundària

ser més globalitzat, per això entenc que ha de tenir una formació més de tronc comú, el mestre. I això ho veig difícil en un INEFC que a dia d'avui té una altra orientació.

FXN.- Precisament, com veus la relació INEFC-universitat?

AB.- Valoro molt positivament la qualitat de l'INEFC com a centre de formació superior..., però em costa d'entendre que no estigui plenament integrat en el sistema universitari. No passa enlloc més. M'agradaria, per una qüestió professional, que fossin estudis al cent per cent universitaris, sense cap mena de matisació.

FXN.- Creus que hi ha massa centres de formació de CAFiE?

AB.- No conec el mercat professional a fons. La meua sensació és que sí, però com que la majoria són centres privats, deu ser que els surt a compte. I si la gent els tria...

Conferència a la
Universidad Católica
Silva Henríquez,
Santiago de Xile

FXN.– Per a tu, l'ensenyament és una vocació o una professió?

AB.– El concepte de “vocació” no m'agrada, prefereixo “compromís”. Quan algú diu que volia ser mestre des dels cinc anys, em deixa indiferent; segurament no tenia ni idea del que significava! A més, en la vida canviem moltíssim. Sí que trobo bàsic i fonamental en les feines vinculades amb l'educació una actitud de compromís.

FXN.– Com s'explica que només calgui formar els mestres i no els professors?

AB.– La formació del professorat de Secundària és un dels aspectes més mal resolts del sistema educatiu. És absurd que un graduat de CAFIE hagi de fer un màster per ser professor de Secundària igual com un de Química, per posar un exemple. La càrrega pedagògica d'INEF faria innecessari aquest màster, i això que el màster l'organitza la nostra Facultat, però és una absurditat.

FXN.– El màster ajuda a millorar-ho?

AB.– El màster, globalment, és insuficient. Tornant al cas anterior: segurament no calen quatre anys de química per ser professor de química. Aniria bé fer un primer cicle en una facultat de la disciplina i un segon cicle molt més complet, per descomptat més d'un curs, amb una part generalista del professor i una part molt important de didàctiques específiques. Amb un màster de

60 crèdits és molt difícil tocar tots els aspectes per treballar al sistema educatiu avui dia: coneixements de sociologia, pedagogia, psicologia... I a més, la didàctica específica. S'hauria de repensar de dalt a baix la formació del professorat de Secundària.

FXN.– Què en penses, del Pla Bolonya?

AB.– És el dilema de sempre: una cosa són les lleis i una altra l'aplicació. Jo defensava el Pla Bolonya, però ara en sóc més crític. No se n'ha produït gairebé cap dels possibles beneficis, mentre que alguns riscos i amenaces han esdevingut problemes reals. Es parlava de la implicació de la societat, del teixit productiu i industrial en la universitat, per la necessitat de transferència i d'intercomunicació. Però això ha acabat reduint-se gairebé a una orientació massa economicista de l'oferta universitària. De tal manera que algunes carreres comencen a estar amenaçades; l'àrea més humanista...

FXN.– Per què un es fa degà?

AB.– Un s'hi presenta, i el voten o no. En el meu cas, primer van ser les ganes de tirar endavant projectes i també un sentit institucional. Sempre m'he sentit molt orgullós de pertànyer a la UB i volent contribuir a un sistema universitari públic; hi crec, en la cosa pública. No perquè el sector privat no ho estigui fent bé, no el criticaré pas,

Deontològicament,
tots hauríem
d'estar implicats
en la millora del
nostre col·lectiu
professional

La cultura
influença la
manera
de pensar

Jo defensava
el Pla Bolonya,
però ara en sóc
més crític

perquè fa molt bé el seu paper, però crec que el sector públic té unes implicacions socials i em fa molta il·lusió ser-hi. Però seria falsejar no reconèixer-hi també un interès personal de buscar un repte i un nou projecte vital, perquè sempre he anat canviant...

FXN.– ¿Ets com una mena de rei que regna però no governa?

AB.– No, no. Ets un càrrec unipersonal d'un centre governat per un òrgan col·legiat. Tens l'encàrrec de coordinar que les orientacions i el que s'aprova en el si de la Facultat tiri endavant. Tens un caràcter més executiu.

FXN.– ¿És fàcil tornar després a fer de professor?

AB.– En el meu cas, moltíssim. Perquè després hi tornes enriquit. La gestió dóna molt coneixement sobre la casa. Sempre dic que he invertit molt en el Deganat, perquè hi he treballat molt, però n'he rebut molt més del que hi he invertit.

FXN.– ¿Es puja a un esglaó més polític?

AB.– Sí que té un caire polític, però universitari, no més enllà. I forma part de la gràcia que té.

FXN.– Per dalt qui hi ha?

AB.– Els òrgans col·legiats de govern de la Universitat i l'equip rectoral. Amb el rector interactués poc, més amb els vicerectors.

FXN.– En quin sentit vas créixer?

AB.– Sóc un afortunat. Aprens a treballar en equip, a gestionar, a portar grups... N'he obtingut tantes coses... De fet, la barrera professional i personal em costa tant de fer! Millorar les capacitats dialògiques o de resolució de conflictes o d'organització... és una cosa professional o personal? Jo crec que és transferible.

FXN.– I després de ser degà, un premi...

AB.– No és estrictament així. Després arriba un període per a l'actualització acadèmica i científica, que és aquest mig any sabàtic. La meua perspectiva era preparar activitats acadèmiques per impartir en universitats sud-americanes, bàsicament per qüestions idiomàtiques. Vaig estar treballant un programa formatiu; vaig comptar també amb la col·laboració de l'INEF Global i Domingo Blázquez. I amb el viatge cristal·litza tot el projecte. Després aquesta intervenció acadèmica em va possibilitar viure una experiència

El joc del currículum

COM ORDENARIES LES TEVES ETIQUETES?

- 1.- Jo sóc llicenciat en EF** i aquesta és la meua adscripció principal (anys 1980-1986).
- 2.-** Va venir posteriorment en el temps (però no per importància): sóc **formador de mestres d'EF**. Vaig entrar a la Facultat després de treballar en una escola, que hi havia un professor d'aquí i que em va demanar de fer-hi una classe: li vaig dir que sí; després vaig ser-ne interí i com a continuació vaig superar unes oposicions i després vaig pujar de categoria. (Professor del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical i Corporal de la UB, en actiu.)
- 3.-** Si un fet concret m'ha canviat personalment, a part de la tesi, és haver fet de **degà** (Facultat de Formació del Professorat UB: 2008-2012).
- 4.-** Les **publicacions**, perquè **són una mica el recull de tot el que vas fent**. (Llibres: *Deportes individuales, Habilidades motrices*; articles en revistes diverses: *Temps d'Educació, Apunts*...).
- 5.-** I tota la resta: **coordinar màsters**, el **grau**, l'**ICE**, són encàrrecs concrets. (Màster d'Activitat Motriu i Educació; responsable del programa d'Educació Física de l'ICE; coordinador dels estudis d'Educació Física i Educació Musical de la Facultat de Formació del Professorat).

de caràcter vital i humà com és el viatge en si mateix. Cal dir que l'actualització d'aquest mig any ja l'estic aplicant. Faré dues assignatures noves en un màster basades en part en el que vaig preparar per a Sud-amèrica. I també s'han establert contactes i propostes de convenis per fer recerca conjuntament.

FXN.– A l'Amèrica del Sud “amb la motxilla i l'americana”. Explica'ns-ho una mica.

AB.– Havia d'estar preparat per fer una conferència en una universitat, per caminar per l'Amazònia i per pujar un cim de prop de 5.500 m. Calia gestionar la logística d'això, que a més havia de durar mig any... A Buenos Aires vam deixar-hi la maleta, sacrificant-hi roba, perquè vam concentrar força les activitats de màxima formalitat i després camí per caminar, combinant des dels 40° fins a -15°.

FXN.– D'aquesta vivència sud-americana..., amb quines aromes has tornat a casa?

AB.– T'adones que la cultura influeix la manera de pensar, detectes diferències en les maneres de viure, i això és superenriquidor. Ser lluny, et fa prendre distància en relació amb la teua manera de viure a casa; resulta extraordinàriament enriquidor. I des d'un punt de vista natural, allò és Natura amb majúscula. A Europa és molt difícil de veure, no solament per la grandiositat, sinó per la diversitat. La Natura hi és espectacular. Vam entrar per Buenos Aires, vam baixar a la Patagònia i cap a dalt per Iguazú, l'Altiplà i d'allà a l'Equador passant per l'Amazònia. Tot hi és gran, sorprenent, bonic... una meravella.

DE PERFIL

En un lloc apartat de la ciutat on antigament se situaven els espais de salut, la Universitat de Barcelona té el Campus Mundet. Envoltat de muntanya, pins i vistes, però també poblat d'alumnes, la figura esprimitxada d'Albert Batalla, com un Quixot idealista de l'ensenyament, ens rep amb afecte, empàtic i cordial, després de l'experiència d'haver fet un viatge professional i personal del qual va tornar enriquit i amb les seves paraules sempre meditades i amb conviccions mudables, com un full sempre en blanc que ens ve a dir que és el fet de viure.

Parc Nacional Lanín, a l'Argentina

Jungla Valdiviana, al sud de Xile

La Garganta del Diablo, a Iguazú, Argentina

FXN.– I què ens en dius, del mal d'altura?

AB.– És una de les pitjors sensacions que he tingut mai.

FXN.– Parlem del futur...

AB.– Ahir parlava amb una exalumna i li deia que enyoro poques coses de la meua vida passada, perquè l'etapa que estic vivint ara m'encanta. Però si enyoro alguna cosa de la joventut és que el teu futur és un immens full en blanc i pots tirar per on vulguis. Ara el full s'ha fet molt més petit, perquè ja saps que no seràs bomber, ni astronauta... Però al meu futur li demano que sigui constantment un projecte i una mena de full en blanc per anar omplint. Quan tingui ben clar què faré d'aquí a cinc anys, quina pena!... Mai no he fet una feina més de sis-vuit anys.

Ras i curt

Mestre o professor?
Mestre! De feina sóc professor, mentre que la categoria de mestre te l'assignen els altres. M'encantaria que algú em considerés mestre.
Un lloc...
Els Alps suïssos.
Una data...
El 23 d'abril, perquè és Sant Jordi.
Un llibre...
Sota el volcà de Malcolm Lowry

FXN.– Acabem: per què et vas col·legiar?

AB.– En sóc des de fa molt de temps. Ja he dit que el primer que sóc és llicenciat en Educació Física; és com em considero. Crec que quan pertanyes a un col·lectiu professional i amb tant de potencial com el nostre, has d'estar implicat en la millora, l'actualització i la defensa d'aquest col·lectiu. Mai no m'ha agradat la defensa corporativa, que sé que és fonamental i que algú l'ha de fer, o sigui que no la critico ni la menystinc, sinó que estic molt agraït al Col·legi per fer-ho i per la lluita pels drets del col·lectiu, però sí que crec que èticament o deontològicament tots hauríem d'estar implicats en la millora del nostre col·lectiu professional, per revertir-ho més a la societat. Per tant, formo part d'aquest col·lectiu i vull ser-hi, malgrat que no em cal, com a funcionari. ▀

Aquesta entrevista es va fer el 13 d'octubre de 2015 al despatx del Dr. Albert Batalla